

Bűnösek-e azok?

Jézus Krisztus ma olvasott szavait az elmúlt évtizedek legsúlyosabb természeti katasztrófájának összefüggésében halljuk. Valószínűleg a legtöbben együtt követjük a híreket nap mint nap, a gyülekezetben többen rendszeresen imádkoznak, és adományainkkal is résztveszünk a károk enyhítésében. Ugyanakkor Krisztus követőinként nem kerülhetjük meg a teológiai kérdést: hogyan értelmezzük mindezt? Miért történtek és történnek katasztrófák mind regionális, mind egyéni, személyes szinten? Hogyan viszonyuljunk Istenhez és hogyan az áldozatokhoz? Mi lehet vigasztalássá mások számára, és van-e garancia arra, hogy bennünket mindez elkerül? A mai ígehirdetésben nem válaszolhatom meg az összes kérdést, mint amint nincs is mindenre egyértelmű válasz. Jézus szavai azonban ráirányítják figyelmünket egy nagyon fontos kérdésre.

Két, történelmi mértékkel nézve jelentéktelen eseményről hallunk. Pilátus, a kegyetlenségéről és zsidógyűlöletéről ismert római helytartó ártatlan, istentiszteletet (áldozatot) bemutató, imádkozó zarándokokat gyilkolt le. Vérüket a bemutatott áldozati állatok vérével elegyítette – a kép megdöbbenő brutalitásról tesz bizonyosságot. Hogy miért tette, arról nem tudunk. A másik esemény egy katasztrófa, egy baleset. A Jeruzsálem déli részén épített silóami torony összedőlt, és maga alá temetett tizenhét embert. Miért? Miért éppen ezeket mészárolta le Pilátus? Hiszen akárki más is lehetett volna ott. Miért éppen azt a tizenhétet ütötte agyon a torony? Miért? Miért éppen az amúgy is szegény és nyomorult Dél-Kelet Ázsiát sújtotta a szökőár? Miért, hogy tömegek elvesztek – mások pedig, nem ritkán csodával határos módon, megmenekültek?

„Talán azt gondoljátok, hogy ezek a galileai emberek bűnösek voltak a többi galileainál, mivel ezeket kellett elszünetniük?” – és a jelenlévők ki nem mondott válasza: igen!
„Vagy azt gondoljátok, hogy az a tizenhét, akire rádőlt a torony Silóában, és megölte őket, vétkesebb volt minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik?” – és a jelenlévők ki nem mondott válasza: igen! Vagy azt gondoljátok, hogy azok, akiket elsöpört a szökőár, vétkesebbek voltak, mint mi?... Igen? – Vagy azt gondoljátok, hogy akit különböző más csapások – súlyos betegség, valakinek az elvesztése, munkanélküliség ért bizonyára rászolgált arra valamilyen bűnnel? ... Igen?

A Jézus korabeli emberek túlnyomó része így gondolkozott. Nagy nyomorúság – nagy bűn. És nem kevesen ma is hasonló módon próbálnak „rendet tenni” a világban, eligazodni a szörnyű események káoszában. Jézus azonban elutasítja ezt a megközelítést.

I. Mi történik bennünk, amikor így érvelünk más nyomorúsága láttán?

Falat emelünk magunk és a szenvedők közé. Ha a másik nyomorúságának oka önmaga, saját vétké, ha bizonyosan rászolgált és megérdemelte azt, akkor mi közöm hozzá? Miért választotta ezt magának? Ha Isten ezt mérte ki rá, ha jogos a büntetés, ki vagyok én, hogy beavatkozzak? Ez a gondolatmenet a közömbösség és a kívülmaradás kényelmet biztosító falát építi fel köztünk és a nyomorúságban lévők között. Ezzel a fallal önmagunkat védjük. Nem vagyunk-e hajlamosak arra, hogy minden hajléktalant „elintézzünk” azzal, hogy azért van az utcán, mert iszákos, vagy mert nem akar dolgozni? Természetesen van ilyen, de nem minden helyzetben ilyen egyszerű a kép. Mi azonban gyorsan néven nevezzük a bűnét, ami ide vezetett. Ha azt tartjuk, hogy a szenvedés minden esetben valamilyen bűn következménye, szívünket megkeményítjük együttérzés helyett.

Ezzel a fallal magunkat próbáljuk biztosítani: „velünk ez nem történhet meg.” Hiszen ő különösen bűnös kell hogy legyen, ha ilyen súlyos csapás érte. Ha nem így van, azaz megmagyarázhatatlan ok nélkül történt mindez, én is kerülhetek hasonló helyzetbe. Ezt azonban – természetesen – szeretnénk elkerülni. És ezért hangsúlyozzuk, hogy ő megérdemelte, meg kellett

hogy érdemelje, kell, hogy legyen valami az életében. Azaz mi nem vagyunk olyanok, mint akiket Pilátus lemészárolt – tehát velünk ez nem fog megtörténni. Mi nem vagyunk bűnösök, mint az a tizenhét Siloámban – tehát ránk nem dől a torony. Mi nem vagyunk olyanok, mint akiket a szökőár, a betegség, vagy más nyomorúság sújtott – tehát biztonságban vagyunk. Milyen hamis és milyen kegyetlen, igazságtalan ez a biztonságérzet! És mennyire természetlen is, hiszen ha elér valami nyomorúság, azonnal azt a kérdést teszi fel az ilyen ember: Uram, mit vétettem, hogy büntetesz engem?

Ezzel a gondolkodásmóddal a saját igazunkat próbáljuk felépíteni, amivel végzetesen becsapjuk magunkat. Minél inkább hangsúlyozzuk, hogy mások bűnösebbek, mint mi, annál inkább saját igaz, ártatlan voltunkat igazoljuk. Ha a másik azért csúszott le, azért lett szenvedélybeteg, azért érte baleset, mert bűnösebb mint én, akkor én jobb vagyok, mint ő. Így születnek az ítélkező, másokkal szemben könyörtelen, magukkal szemben elnéző, képmutató keresztények. Elhisszük, hogy igazabbak vagyunk... és máris elvesztettük Jézus Krisztust és az ő kegyelmét, amely által megigazított. Önigazságunk lesz legnagyobb bűnünk, Jézus elfogadásának akadály, a vele való kapcsolat végzetes megbénítója.

Ez a gondolkodásmód téves istenképet és torz világképet tart fent. Mert egyszerűen nem igaz, hogy Isten úgy működne, hogy a szenvedés mindig bűnből fakadó, illetve annak hiánya az Isten szerinti élet bizonyítéka. A világ nem ilyen egyszerűen „rendbe tehető”, Isten ennél sokkal titokzatosabban, számunkra elrejtettebben, bölcsebben cselekszik.

II. Mi Jézus válasza a fenti hozzáállásra?

A két kérdés után Jézus Krisztus két határozott „nem” választ fogalmaz meg. Azonban ennél tovább is megy, és amit mond, nem könnyen emészthető a számunkra: „*Sőt – mondom nektek – ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen vesztek el.*” Tehát Jézus nemcsak kiigazítja a hagyományos és bevett gondolkodást, tudniillik, hogy azt hiszik, azt éri csapás, aki bűnös. Ezt még úgy-ahogy be lehetne fogadni. De az a fenyegetés – mert mi másnak hallhatnánk ezt? – hogy ha nem tértek meg, ti is ugyanúgy fogtok elveszni, mint a Pilátus által legyilkoltak, mint a torony alá rekedtek, mint a szökőárban megfúltak... az nagyon nehezen érthető. Mire való, Jézus, ez a kemény és fenyegető hang? Mire való ez az ijesztgetés? Miért ez a fanatizmussal is vádolható, szigorú hozzáállás? Miért a megtérés ilyen módon való sürgetése?

De vegyük észre, hogy Jézus semmiben sem mond mást, mint eddig. Nem azért jött, hogy az igazakat, hanem hogy a bűnösöket hívja megtérésre (Lk. 5.32). Nem mintha bárki igaz lenne, de tudja, hogy csak azok hallják meg üzenetét, és azoknak lesz valóban jó hír annak lehetősége, hogy Istenhez fordulhatnak egész életükkel, akik szívük mélyén tudják, hogy elvesztek. Ezzel az üzenettel jár szerte. Térjete meg, forduljatok Istenhez, jöjjetek hozzá, hagyjátok el hiábavaló és istentelen dolgaitokat, szabjátok életeteket hozzá. Nem ijesztget, de egyértelműen és eltántoríthatatlanul hív az Atyához. Nem félelmet keltve hív megtérésre, de nem rejti véka alá üzenete sürgető voltát. Teszi mindezt teljes elkötelezettséggel, szeretettel és együttérzéssel. Jézus alapvetően azért jött, hogy Isten uralma alá hívja minden ember életét.

Már pedig azok, akik azon spekulálnak, hogy a többiek bűnösebbek mint ők, nem az Isten uralma alá vetett életet élnek. Ez biztos jele annak, hogy nem néztek szembe önmaguk elveszett voltával. Azok, akik szemmel látható magabiztossággal osztják a lapokat, hogy ki igaz és ki bűnös, ki még bűnösebb, akik magabiztosságukban Istent is magyarázataik tárgyává teszik – bizonyosságát adják annak, hogy nem az ő uralma alatt élnek. Akik hamis biztonságot építenek maguknak arra alapozva, hogy jobbak, mint a többiek, akik kemény szívvel elkülönülnek azoktól, akik szenvednek, arról tesznek bizonyosságot, hogy nem tértek meg.

„... *ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen vesztek el.*” – mondja nekik Jézus. Mit jelent, hogy „hasonlóképpen” ill. „ugyanúgy”? Semmiképpen sem fenyegetést, hogy feltétlenül ilyen kegyetlen méészárlás, vagy tömegbaleset áldozatai lesznek. Sokkal inkább a

felkészületlenségre utalt Jézus. Hirtelen, váratlanul veszhetünk el anélkül, hogy rendeznénk Istennel az életünket. Ne azon bölcsekedjétek, hogy ők bűnösebbek voltak, mint ti, hanem látva az emberi élet kiszolgáltatottságát, törekénységét, térjétek meg, forduljatok oda Istenetekhez, az Úrhoz. Ne azon filozófálgatok, hogy miért éppen most, miért éppen ők, ne próbáljatok Isten felé emelkedni bölcsekedéseitekben, hanem térjétek meg, forduljatok hozzá. Tegyétek meg most, amíg lehet, mert ha nem, hasonlóan elvesztek ti is...

Majd mindezek után Jézus egy példázatot mond, amivel megerősíti mondanivalóját. Egy embernek volt egy fügefája a szőlőjében. Amikor kiment, hogy gyümölcsöt keressen rajta, nem talált. Azt mondta a kert gondozójának: három éve járok már ide, hogy gyümölcsöt keressek ezen a fán, de nem terem. Vágd ki, ne foglalja a földet hiába. De az így válaszol: „*Uram, hagyd meg még ebben az évben, míg körülásom és megtrágyázom, hátha terem jövőre, ha pedig nem, akkor vágd ki.*” A fügefa Isten népét szimbolizálja. Izrael nem termi meg a megtérés, azaz az Istennel való kapcsolat gyümölcseit, amit Isten keres népe életében. Megérett az ítéletre. Isten azonban türelmes, és időt ad a megtérésre. Ez az idő azonban nem végtelen... a fügefa nem tudja, hogy már csak egy éve van. Ha nem lesz változás, kivágatik... Ha nem fordulunk Istenhez teljes szívünkkel, teljes szeretetünkkel, elmúlik a lehetőség.

Mindezek alapján két kérdés áll most előttünk. *Teremjük-e a megtérés, azaz az Istenhez odafordulás, az ő uralmát elfogadó élet gyümölcseit?* Mindez pedig a jelen helyzetben a következőket jelenti: Felülemelkedik-e együttérzésünk a közömbösségen, az ítélkezésen, a magyarázkodáson? Hiszen Isten, aki Jézus Krisztusban és különösen az ő kereszthalálában belépett e világ szenvedéseibe, együttérzésre hív minket. Fakad-e együttérzésünkből segítség és imádság mindazokért, akik nyomorúságban vannak, közelben és távolban? Leszünk-e olyan emberekké, akik beengedik szívükbe mások fájdalmát, és akik készek Isten eszközeivé lenni az ő életükben? Nincs fájdalmasabb, amikor hívő emberek, ahelyett, hogy segítenénk és cselekednénk, hosszasan magyarázkodunk mások bűneiről, Isten tetteiről!

A másik kérdés az előzőhöz kapcsolódik: ha képtelenek vagyunk a megtérés eme gyümölcseit megteremni, *felismerjük-e ezt, és készek vagyunk-e odafordulni Istenhez?* El tudjuk-e neki mondani, hogy „Uram, látod, milyen kemény a szívem, közömbös a lelkem... Uram, látod milyen hideg és szeretetlen az életem... Uram, te ismersz, tudod, hogy nem tettelek még Úrrá az életemben... Uram, látod milyen nehéz elismernem, hogy megtérésre van szükségem, különben elvesztem...”? Megtérésünkkel, Istenhez való odafordulásunkkal önmagunkat, családjunkat, jövőnket az ő kezébe tesszük. Ez az, amire Jézus sürgető, őszinte, de nem ijesztgető szavaival hívja azokat, akiket szembetaláltak magukat a borzalmakkal – legyen az Pilátus véregzése, a torony összeomlása, a cumani pusztítása, vagy bármi más romboló erő a világban. Ámen!